

Sygn. akt III A Ua 1430/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Ciuraszkiewicz
Sędziowie:	SSA Danuta Rychlik – Dobrowolska (spr.) SSO del. Ireneusz Lejczak
Protokolant:	Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku A. Ż.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Jeleniej Górze

z dnia 9 sierpnia 2011 r. sygn. akt VII U 249/11

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Jeleniej Górze do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 sierpnia 2011 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Jeleniej Górze zmienił decyzję strony pozwanej, uwzględnił odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 29 grudnia 2010 r. i przyznał mu prawo do emerytury górniczej.

Powyższe orzeczenie oparte zostało o następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca, urodzony (...), wniósł o przyznania prawa do emerytury górniczej.

Sporną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury górniczej. Strona pozwana uznała, że wnioskodawca nie spełnił warunków do otrzymania świadczenia w myśl art. 50a pkt 2

ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 31 marca 2008 r., bowiem nie wykazał wymaganego okresu pracy górniczej, jak też 15 lat pracy wymienionej w art. 50c ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r.

Strona pozwana nie uznała za wiarygodne ustaleń Komisji Weryfikacyjnej z 19 lipca 2010 r., która na podstawie zeznań świadków, akt osobowych i dokumentów płacowych, przyjęła, że wnioskodawca pracował w okresie od 8 lutego 1988 r. do 30 czerwca 1998 r. przez 2348 dniówek, jako monter, konserwator urządzeń elektrycznych – rzemieślnik stale zatrudniony pod ziemią w przodkach, szybach i szybkach przy bieżącej obsłudze i konserwacji sprzętu mechanicznego i elektrycznego oraz montażu, demontażu i konserwacji instalacji hydraulicznej, pneumatycznej, elektrycznej i sygnalizacyjnej. Zdaniem strony pozwanej, w spornym okresie istniał ustawowy obowiązek ewidencjonowania dniówek przodkowych na stanowiskach, na których pracę zalicza się w wymiarze półtorakrotnym. Brak takiej ewidencji dniówek dotyczących wnioskodawcy świadczy, zdaniem organu rentowego, że nie wykonywał on pracy na opisanym stanowisku.

Sąd I instancji ustalił, że wnioskodawca zatrudniony był w Kopalni (...) w N. na stanowisku elektromontera. W tym okresie wnioskodawca pracował pod ziemią, jako elektryk warsztatowy i do jego obowiązków należało: budowa nowych urządzeń i instalacji pod ziemią, część pracy wykonywał także na powierzchni. Sąd ustalił nadto, że w spornym okresie w kopalni zatrudnieni byli elektrycy dołowi, którzy zajmowali się utrzymaniem ruchu kopalni i pracowali wyłącznie pod ziemią, elektrycy powierzchniowi i elektrycy warsztatowi, którzy zatrudnieni byli przy budowie nowych urządzeń i nie było różnicy w pracy elektryków dołowych i warsztatowych. Praca w kopalni odbywała się na trzech zmianach, lecz tylko na dwóch zmianach zjeżdżano pod ziemię, zjazdy ewidencjonowane były w dokumentacji tak zwanej „szychtownicy”. Początkowo wnioskodawca pracował, jako elektryk warsztatowy, wykonywał pracę częściowo na powierzchni, częściowo pod ziemią, a następnie otrzymał angaż do pracy pod ziemią. Zdaniem Sądu I instancji, dokonane przez komisję ustalenia ilości dniówek pracy pod ziemią zasługują na uwzględnienie. Ustalenia ilości dniówek pod ziemią dokonano na podstawie kart zarobkowych i w oparciu o nie ustalono czas pracy wnioskodawcy oraz kart pracy na podstawie, których ustalono czynności wykonywane przez wnioskodawcę tzn. czy zjeżdżał pod ziemię, czy też pracował na powierzchni.

Sąd w ślad za ustaleniami komisji uznał, że wnioskodawca wykazał staż pracy górniczej z uwzględnieniem pracy pod ziemią w okresie od 8 lutego 1988 r. do 29 grudnia 1995 r. wraz z okresem wykazanych dniówek łącznie 26 lat 11 miesięcy i 25 dni.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Okręgowy zważył, iż odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy wskazał, że wnioskodawca spełnia warunki do uzyskania prawa do emerytury górniczej. Powołując treść artykułu 50a ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wskazał, że górnicza emerytura przysługuje pracownikowi - mężczyźnie, który ma co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej wymienionej w art. 50c oraz wiek 50 lat. Wnioskodawca urodzony w (...) r. wykazał, że posiada 25 lat pracy górniczej oraz 15 lat pracy pod ziemią w kopalni anhydrytu.

Spór w sprawie sprowadzał się do kwestii, czy wnioskodawca, z uwagi na wykonywanie pracy górniczej spełniał warunki do uzyskania prawa do emerytury górniczej. Zdaniem Sądu I instancji, wnioskodawca wykazał, że pracował początkowo w trybie mieszanym częściowo pod ziemią i częściowo na powierzchni, następnie zjeżdżał pod ziemię codziennie. Wnioskodawca nie mógł wykazać rzeczywistej liczby zjazdów, albowiem prowadzona ewidencja nie zachowała się i w tym celu została powołana Komisja Weryfikacyjna, która ustaliła ilość dniówek pod ziemią wnioskodawcy na podstawie kart zarobkowych i kart pracy oraz zeznań świadków.

Dowody wskazane przez wnioskodawcę - zdaniem Sądu - są wiarygodne i wskazują, że pracował on stale w pełnym wymiarze pod ziemią w wymiarze 26 lat 11 miesięcy i 25 dni w okresie od 8 lutego 1988 r. do 29 grudnia 1995 r. i na tej podstawie przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od 1 października 2010 r.

Apelację od powyższego wyroku złożył Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarzucił:

- 1) naruszenie przepisów prawa materialnego w szczególności art. 34 i 36, art. 49 i 59 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, przez przyjęcie, że wnioskodawca spełnił warunki do nabycia prawa do emerytury, albowiem udowodnił do 31 grudnia 2008 r. co najmniej 15 lat pracy górniczej,
- 2) naruszenie przepisów prawa procesowego, dokonanie ustaleń sprzecznych ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym i nie wyjaśnienie czy wskazane przez wnioskodawcę okresy zatrudnienia były w rzeczywistości okresami pracy górniczej dającymi prawo do świadczenia emerytalnego,
- 3) zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kosztów zastępstwa prawnego.

Zdaniem strony pozwanej, przeprowadzone przez Sąd I instancji postępowanie dowodowe nie wykazało jednoznacznie, że wnioskodawca posiada wymagany okres pracy górniczej, a w szczególności czy posiada 15 lat pracy górniczej wymienionej w art. 50c ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zdaniem apelującego, wnioskodawca nie ma wymaganego okresu pracy górniczej wraz z okresami równorzędnymi, a także nie posiada 15-letniego okresu pracy pod ziemią. Wnioskodawca zatrudniony był, jako elektromechanik warsztatowy i nie ma dowodów, że pracę wykonywał stale pod ziemią. W spornym okresie pracodawca zobowiązany był do prowadzenia ewidencji dniówek przodkowych i jak wynika z pisma Kopalni (...) z dnia 31 stycznia 2011 r. taka ewidencja była prowadzona dla pracowników stale zatrudnionych pod ziemią, zgodnie z obowiązującymi w tym okresie przepisami. Wnioskodawca pracę wykonywał zarówno pod ziemią, jak i na powierzchni, i z tego powodu nie była prowadzona w jego przypadku, ewidencja zjazdów. Zdaniem apelującego, w okresie, którego dotyczy spór, zakład zatrudniał elektryków powierzchniowych, dołowych i warsztatowych, dlatego nie ma żadnych podstaw do przyjęcia na podstawie zeznań świadków, że wnioskodawca, jako elektromonter warsztatowy pracował stale pod ziemią.

Wskazując na powyższe podstawy apelacji apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania przyznanie lub uchylenie wyroku w całości i ponowne jego rozpatrzenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej zasługuje na uwzględnienie.

Istotą sporu w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień wnioskodawcy do emerytury górniczej w oparciu o przepis art. 50a i następnie ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Przepisy te stanowią, że osoby wykonujące pracę górniczą mają możliwość przejścia na emeryturę, jeżeli spełnią przesłanki określone w tym przepisie, między innymi posiadają wymagany okres pracy górniczej określonej w art. 50c.

Wnioskodawca, który ukończył 50 lat może uzyskać prawo do emerytury górniczej, jeżeli wykaże, że posiada 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym 15 lat pracy pod ziemią, art. 50 c ustawy.

Przede wszystkim podkreślić należy, że skorzystanie z możliwości przejścia na emeryturę przy obniżonym wieku jest możliwe tylko dla osób spełniające określone w ustawie o emeryturach i rentach z FUS warunki i dlatego wymagana jest ścisła interpretacja przepisów w tym zakresie.

Spornym w sprawie jest czy wnioskodawca od 8 lutego 1988 r. do 29 grudnia 1995 r. pracował stale i w pełnym wymiarze pod ziemią w Kopalni (...).

Sąd ustalając fakt, że wnioskodawca w spornym okresie wykonywał stale pracę pod ziemią powołał się na zeznania świadków i ustalenia komisji weryfikacyjnej, która ustaliła ilość zjazdów wnioskodawcy pod ziemią. Zdaniem Sądu I instancji, dokumentacja dotycząca zjazdów wnioskodawcy nie zachowała się i dlatego konieczne było przeprowadzenie ustaleń przez komisję.

Jednakże, jak wynika z pisma pracodawcy, w spornym okresie była prowadzona ewidencja zjazdów dla pracowników zatrudnionych pod ziemią, natomiast w przypadku wnioskodawcy taka dokumentacja nie była prowadzona, albowiem nie pracował on stale pod ziemią, wykonywał także prace na powierzchni.

Z tych względów ustalenie ilości zjazdów wnioskodawcy wymaga dokładnych i precyzyjnych ustaleń. Takich informacji nie dają ani akta osobowe wnioskodawcy, z których wynika, że zatrudniony był w kopalni, jako elektryk lub elektromonter warsztatowy, także ze znajdujących się w aktach sprawy kart płatniczych nie sposób ustalić czy wnioskodawca pracował pod ziemią, w jakich okresach i w jakim rozmiarze. Nie jest możliwe ustalenie tego w oparciu o tak zwaną „szychtownicę”, na którą powołują się członkowie komisji i Sąd I instancji, albowiem nie została ona przedstawiona Sądowi.

Rzeczą Sądu I instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy będzie dokładne ustalenie na podstawie, jakich dokumentów (przy równoczesnej weryfikacji ich przez Sąd) i w jaki sposób ustalono ilość dniówek zjazdowych wnioskodawcy w poszczególnych latach, ustalenie w zakładzie pracy wnioskodawcy, jaka była organizacja pracy w spornym okresie. Jakże konkretnie prace wykonywane były przez elektromechaników dołowych, warsztatowych i powierzchniowych, albowiem słusznym wydaje się zarzut apelującego, że trudno jest przyjąć, w oparciu tylko o zeznania świadków, że zarówno elektrycy warsztatowi i dołowi wykonywali pracę pod ziemią.

Z tych względów uznając apelację strony pozwanej za zasadną Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego (art. 386 § 4 kpc).